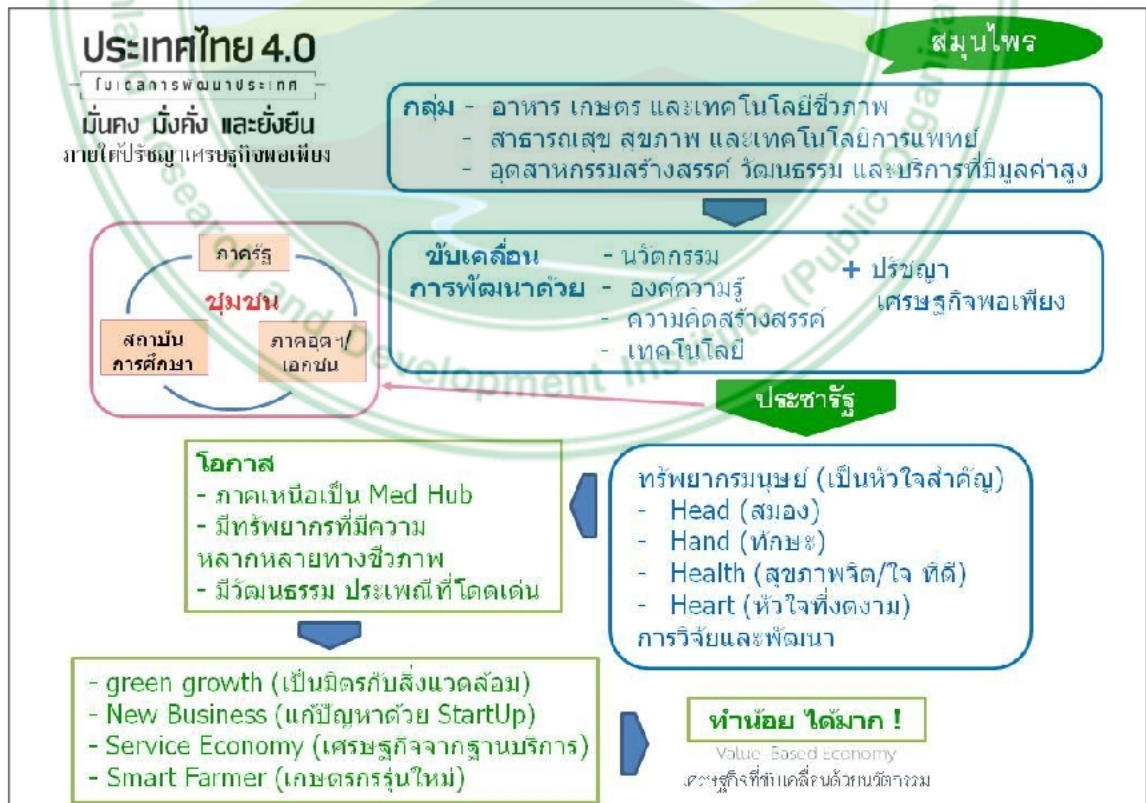

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

การพัฒนาประเทศไทย ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ระยะ 20 ปี ในระยะที่ 1 (5 ปีแรก) ด้วยแนวทางของแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ 2) พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล 3) ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ และ 4) สร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน

ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพรตามแนวทางที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับบริบทแต่ละชุมชน สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ ทิศทางบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มขนานไปกับการอนุรักษ์ อย่างรู้เท่าทันสังคมภายนอก ด้วยความร่วมมือในแนวคิด “ประชารัฐ” เสริมสร้างศักยภาพและกลไกการขับเคลื่อนเชิงนโยบายครอบคลุมมิติ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสุขภาพ บูรณาการแนวทางการดำเนินงานตลอดห่วงโซ่อุปทานและสร้างมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของสมุนไพรโดยมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเป็นฐานตามวิสัยทัศน์ “สมุนไพรไทย เพื่อความมั่นคงทางสุขภาพและความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย”

กรอบแนวความคิดการวิจัย

การพัฒนาชุมชน ขบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ โดยความร่วมมือหรือการริเริ่มเองของคนในท้องถิ่น ซึ่งจัดได้ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เช่น ความคิด กำลังกาย ฝีมือ ถ้าคนในท้องถิ่นไม่รู้หรือไม่มีวิธีริเริ่ม การใช้เทคนิคหรือนวัตกรรมต่างๆจากผู้รู้หรือนักวิจัยเพื่อกระตุ้นให้เกิดการริเริ่ม เมื่อคนในท้องถิ่นเข้าร่วมมือกับรัฐจึงทำให้เกิดบทบาทและกรรมวิธีขึ้น จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนก็คือ

1. เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยวิธีการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและสังคมมากที่สุดเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้สูงขึ้น
2. เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงชีวิตจิตใจ และความรู้สึกของประชาชน ให้มีความรู้สึกที่จะยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของตน
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นสนใจการทำงานในชุมชนและพยายามช่วยตนเองให้มากที่สุด

หลักการพัฒนาชุมชน

จากแนวคิดพื้นฐานและปรัชญาของการพัฒนาชุมชน ได้ถูก นำมาใช้ในการกำหนดให้เป็นหลักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน

The United Nations (1960, pp. 8-13) องค์การสหประชาชาติได้กำหนดหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปใช้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน จากการริเริ่มของประชาชนและเริ่มจากโครงการง่ายไปสู่โครงการที่ยากขึ้นตามลำดับ
2. ต้องเป็นโครงการอเนกประสงค์ ที่จะช่วยแก้ปัญหาได้หลายด้าน
3. เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติของประชาชนในชุมชน ที่ต้องทำไปพร้อม ๆ กับกิจกรรมด้านอื่น ๆ
4. จะต้องมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่
5. ต้องแสวงหาผู้นำท้องถิ่น สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาผู้นำชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็นของแต่ละชุมชน
6. ต้องยอมรับสตรีและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ
7. รัฐต้องเตรียมจัดบริการให้การสนับสนุน
8. ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทุกระดับ
9. สนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
10. ต้องมีการวางแผนให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนที่สอดคล้องกับความเจริญในระดับชาติ

การรับรองแหล่งผลิต GAP พืชเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของกรมวิชาการเกษตร ที่นำมาใช้ดำเนินการตามนโยบายความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งออกผลผลิตด้านการเกษตรไปจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ในแต่ละปีผู้ผลิตจำเป็นต้องผลิตสินค้าตามที่ผู้บริโภคต้องการ ตรงตามมาตรฐาน ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างจากมาตรการการส่งออกรัฐบาลจึงได้ประกาศในปี 2547 ปีแห่งความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety Year) (กรมวิชาการเกษตร , 2547) ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร เป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และปลอดภัย มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิต พืชสมุนไพร ทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตในแปลงปลูกถึงการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวซึ่งมีการบรรจุ และ/หรือรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้วัตถุดิบพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพและ ปลอดภัย เหมาะสมสำหรับแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) เป็นหน่วยงานที่ให้บริการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ในขอบข่ายเกี่ยวกับ การเพาะปลูกพืช การเก็บผลผลิตจากป่าและพื้นที่ธรรมชาติ การเพาะเลี้ยง

สัตว์น้ำ การแปรรูปและจัดการผลผลิต และปัจจัยการผลิตเพื่อการค้า ผู้ประกอบการที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM จะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ขั้นต่ำของสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM Basic Standards) โดยมีกำหนดระยะเวลาการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไว้ที่ 12 เดือนสำหรับพืชล้มลุก และ 18 เดือนสำหรับพืชยืนต้น ปกติการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และสินค้าอินทรีย์ เป็นการตรวจสอบและรับรองกระบวนการผลิต

